

Afstemmen op onze wereld **Diana Dunningham Chapotin**

Diana Dunningham Chapotin is voormalig Internationaal Secretaris van de Theosophical Order of Service.

Zij hield deze lezing in december 2014, tijdens de internationale conventie van de TS in Adyar, India.

Het thema dat gekozen is voor deze internationale conventie, *Theosofie in een veranderende wereld*, had misschien ook wel *Theosofie in een radicaal en ongezond veranderende wereld* kunnen zijn. Menselijke wezens zijn immers een geologische kracht op deze planeet geworden en onze aarde is op weg om systematisch vergiftigd te worden. Door het knoeien met het delicate evenwicht van de natuur is de planeet op een spoor gezet dat leidt tot verwoesting.

Toen ik Internationaal Secretaris was van de Theosophical Order of Service (TOS), vroegen mensen mij soms of ik me overweldigd voelde door de toestand van de wereld, door het geweld, het materialisme, de gevolgen van overbevolking, het ontstaan van steden, de industrialisatie van het boerenbedrijf, enzovoort. Sommige leden vroegen zelfs of ik dacht dat we voorbij het punt gekomen waren waar geen terugkeer meer mogelijk is. Deze vraag leek heel begrijpelijk en redelijk.

Ik zou hier graag willen spreken over enkele zeer eenvoudige adviezen die ik kreeg en die me hielpen bij mijn bijdrage aan de inspanningen van de TOS om de verandering in onze wereld op positieve, constructieve en spiritueel georiënteerde wijze vorm te geven.

Toen ik nog maar pas het werk van de TOS op internationaal niveau ter hand had genomen was ik vol energie en ijver. Als je een relatief jonge theosoof bent, en je ziet uitbuiting en misbruik om je heen, dan wil je erop af om de wereld de juiste richting op te *duwen* naar het licht dat theosofie kan bieden. Je stelt je voor dat het misschien zo'n anderhalf jaar zou kunnen duren om de ergste problemen op te ruimen, en dan nog eens vijf of zes jaar om de planeet op het goede spoor te zetten voor wat de rest betreft! Het eerste wat ik deed was tegen mijn medeleden zeggen wat we allemaal konden doen: 'Laten we dit doen, laten we dat doen, ik zal dit doen, misschien kunnen jullie dat doen', enzovoort. Mijn armen wuifden verwoed alle kanten op – ik ging onmiddellijk over in een toestand van 'druk bezig zijn', of 'busy-ness', zoals onze president Tim Boyd het zou noemen.

Op mijn toestand van bezig zijn, zoveel jaar geleden, kwam weinig respons van mijn medeleden, ondanks al mijn suggesties om het werk van de TOS in beweging te krijgen, en vorm te geven aan de verandering in de wereld; ze bleven heel passief. Tja, als de organiserende Internationaal Secretaris er niet toe in staat is om haar leden te inspireren om mee te doen, dan is er iets mis. De specifieke reden voor het bestaan van de TOS is immers om theosofen te helpen in hun dienstverlening, als spirituele oefening. De TOS is niet bedoeld als afleiding van het centrale werk van het verspreiden van theosofische inzichten, maar om te helpen deze te verspreiden door aan te tonen welk licht die inzichten kunnen werpen op zaken van sociaal belang, op praktische problemen waarmee mensen worstelen. Als de leden echter niet reageren, dan is er dus iets mis.

Luister alleen maar

Ik vertelde Vicente Hao Chin, Jr., die vele jaren voorzitter was van de Theosophical Society (TS) in de Filippijnen en zeer actief in de TOS daar, over dit gebrek aan actiebereidheid. Hij opperde dat ik misschien wat overweldigend overkwam bij mensen. 'Probeer gewoon naar de leden te luisteren, Diana,' zei hij, 'luister alleen maar naar hen'. Er lijkt misschien niets revolutionairs te schuilen in dat advies, maar het is een feit dat er goede dingen gebeurden toen ik begon te luisteren.

Bijna meteen ontdekte ik de verbazende verborgen talenten van mijn medetheosofen. Ik had altijd verondersteld dat we maar een tamelijk intellectueel clubje waren, opgesloten in bibliotheken, kantoren en lezingenruimtes van onze TS-loges en hoofdkwartieren, onszelf op de borst kloppend dat we superieur 'spiritueel' werk verrichten. Ik ontdekte dus dat de meeste leden daadwerkelijk actueel betrokken waren bij allerlei soorten van dienstverlening in hun gemeenschap, als onderdeel van hun spirituele training. Ik leerde dat de TS niet alleen maar een bijzonder verleden heeft voor wat betreft dienstbaar werk, maar dus ook een aanzienlijk heden! Men is actief bezig om theosofische denkbeelden toe te passen bij de opvoeding van kinderen, bij maatschappelijke besluitvorming, bij gesprekken over het oplossen van conflicten in regio's die verscheurd worden door oorlog, enzovoort.

Het advies van Vic Hao Chin, Jr. om gewoon het oor te luisteren te leggen leerde me dat in plaats van haar leden te vertellen wat ze moeten doen, de TOS eenvoudigweg zou kunnen luisteren naar de zorgen die mensen uiten over de planeet, en hen kan helpen om dat om te zetten in praktische projecten en campagnes, in die gebieden waar dat nodig is. Door de beluisterde behoefte aan hulp te erkennen en door ondersteuning te bieden, in plaats van te komen vertellen wat men allemaal wel zou kunnen doen werd alles minder stressvol voor mij, en vreugdevoller voor hen, en productiever om theosofie te brengen in onze veranderende wereld.

Op een dieper niveau luisteren

Vic raadde mij echter aan om ook andere manieren van luisteren uit te proberen: niet alleen luisteren naar de TOS-leden, maar ook met het hart luisteren naar de mensen in nood. In Frankrijk, waar ik woon, zijn veel daklozen die op straat bedelen,

en daaronder zijn ook best een aantal alcoholici. Ik leerde dat het niet voldoende was om ze in de ogen te kijken, te glimlachen en hun bestaan te erkennen. Het was ook nodig dat ik me openstelde voor de pijn van hun ellende, van hun gekloofde winterhanden en van hun opperste eenzaamheid: om mijzelf toe te staan bewust gewaar te zijn van de pijn van de ander en dit toe te laten in mijn hart.

Dat je vanuit je hart luistert naar de pijn van hen die in nood zijn maakt dat je denkvermogen spontaan op zoek gaat naar antwoorden. Het breekt de barrières af die zijn opgeworpen door vooropgezette opvattingen en door vooroordelen. Het brengt je ertoe de sociale, economische en politieke oorzaken van ellende te onderzoeken; het laat de complexiteit en de onderlinge samenhang van kwesties zien en van rampen die onze planeet teisteren. We leren om verslaggeving in de media te zien voor wat het meestal is: oppervlakkige berichten die snel zijn opgeschreven, bedoeld om het astrale lichaam te laten trillen en kijk- of leescijfers op te krikken. We leren de overduidelijk onwerkbare oplossingen te doorzien die politici vaak voorstellen. We worden aangetrokken door openbare forums en verenigingen waar sociale werkers, medisch personeel en anderen die aan de basis bezig zijn maatregelen kunnen aangeven die complexe problemen op de lange termijn hopelijk wel kunnen oplossen. Als we onszelf werkelijk goed afstemmen, dan worden we naar die mensen toetrokken die het hardst ploeteren voor sociale hervormingen, die vooroplopen bij acties om het milieu te beschermen. We ontdekken wijze activisten die, louter door wie ze zijn, laten zien dat er een onlosmakelijke band is tussen individuele en sociale transformatie of hervorming.

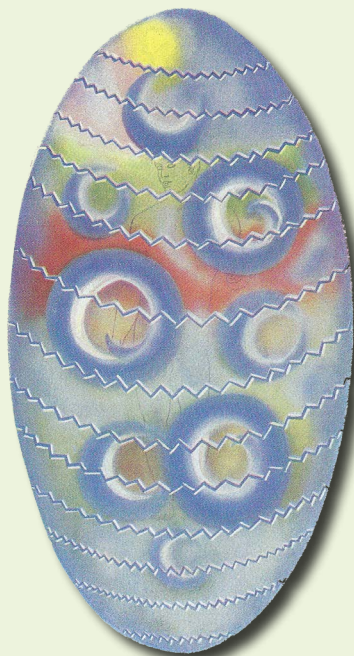
Door ons luisteren te verbreden en te verdiepen, krijgen we een helderder begrip van de toestand van onze veranderende wereld en kunnen we door 'fine-tuning' gericht de projecten opzetten die we ontwikkelen voor een verandering op lange termijn.

Ik noemde voorheen al hoezeer we beïnvloed en gemanipuleerd worden door de media die constant de wellustige kant van onze aard stimuleren om onze aandacht te krijgen en tegelijkertijd hun eigen kijkers- en lezersaantal op te krikken; neem bijvoorbeeld al de mediaverslagen over terroristische daden. In de VS heeft de angst voor terrorisme zoals dat door de media is voorgesteld zes keer zoveel doden veroorzaakt als het terrorisme zelf. In de afgelopen dertien jaar zijn Amerikaanse burgers om het leven gekomen door terroristische daden, maar in diezelfde periode kwamen meer Amerikanen om bij verkeersongelukken, omdat zij ervoor kozen liever van de ene stad naar de andere te rijden dan per vliegtuig te gaan, uit angst voor een terroristische aanval.

Reden voor hoop

Omdat de media vrijwel onmiddellijk in onze huiskamers verslagen presenteren van zeer gewelddadige gebeurtenissen vanaf de andere kant van de wereldbol, hebben we de indruk dat de wereld een steeds gevaarlijker plek is om in te leven. In feite is het individuele en collectieve geweld in de afgelopen duizend jaar gestaag gedaald. Het aantal oorlogen en het aantal oorlogsdoden overal ter wereld is al vele eeuwen

aan het dalen, in verhouding met het aantal mensen op onze planeet. We zouden voorzichtig kunnen worden met statistieken in het algemeen, en met statistieken uit secundaire bronnen. In dit verband verwijs ik graag naar het boek van Matthieu Ricard: *Altruïsme: de kracht van compassie*. We kunnen in het algemeen zeker zeggen dat burgers vandaag de dag veel minder risico lopen om gedood te worden, of onderworpen aan geweld dan een eeuw geleden, en veel, veel minder risico lopen dan duizend jaar geleden.

Uit: *De Mens, Zichtbaar en Onzichtbaar*
afbeelding XII: Een plotselinge opwelling
van toewijding.

De media vermelden niet vaak de echt positieve dingen die plaatsvinden. Het aantal liefdadigheidsoproepen in de VS is verdubbeld sinds het jaar 2000, en komt in totaal op bijna een miljoen uit. Er zijn ongeveer veertigduizend internationale Niet-Gouvernementele Organisaties (NGO's) op de wereld en een nog heel wat groter aantal nationale. In Rusland zijn ongeveer tweehonderdtachtigduizend NGO's; India heeft er meer dan drie miljoen! De meeste ervan zijn gericht op humanitaire steun. Het is moeilijk om over dit alles cijfers te noemen die helemaal up-to-date zijn, maar het is duidelijk dat de maatschappelijke zorg en de betrokkenheid van burgers enorm is toegenomen. Het lijkt er dus op dat de richting van de koers die we met elkaar op deze planeet zijn ingeslagen verandert.

Petities die rondgaan op het internet maken miljoenen mensen op zijn minst meer bewust, en vele ervan bereiken nóg meer doordat ze worden ondersteund door daadwerkelijke acties in de wereld. De non-profit organisatie AVAAZ bijvoorbeeld organiseert succesvolle wereldwijde media- en lobbyinspanningen rond online petities.

Nog een andere manier van luisteren die belangrijk is om betrokken te zijn in ons werk in de wereld is luisteren naar jezelf. Je echt afstemmen op jezelf is misschien wel het moeilijkste wat er bestaat!

De grootste uitdaging

Om effectief dienstbaar te zijn in deze veranderende wereld moeten we onszelf trainen om eerlijk naar onze emoties, weerstanden en dwangmatige gedachten te kijken. We kunnen eerlijk bekennen dat we heel natuurlijke en begrijpelijke gevoelens van angst, verontwaardiging, ongemak, vermoeide zenuwen, ongeduld, teleurstelling, enzovoort hebben. Als we dit ongeduld, deze teleurstelling en deze stress onder ogen zien, dan is het gemakkelijk om in de val te trappen op onszelf te

Vervolg op bladzijde 177

gaan mopperen en onszelf toe te spreken: 'Ik moet geduldiger zijn', 'Ik moet eens ophouden met stressen en me steeds te ergeren', 'Ik moet liefdevoller zijn', enzovoort. Ik denk weleens dat dit alles in feite alleen maar leidt tot schuldgevoel en een deuk in onze zelfwaardering. Tegen onszelf preken, onszelf moreel aansporen helpt niet om deze tekortkomingen te doen verdwijnen. Ik vermoed dat gevoelens van ongeduld, ongemak, zenuwspanning, teleurstelling en woede in wezen symptomen zijn van iets diepers. Dat diepere is onbewuste angst, en die verzwakt onze energie om positieve actie te ondernemen.

Als we achter onze emoties kijken, dan kunnen we angst aantreffen: angst om de controle te verliezen, angst om machteloos en kwetsbaar te zijn; de vrees om overweldigd te worden, een gebroken hart op te lopen; allerlei angstige gevoelens, tot aan de vrees om uitgedoofd te worden en te sterven. Door op dit niveau te luisteren, door ons bewust te worden van die angsten, kan de energie weer vrijuit gaan stromen. Die energie is nodig om de planeet te beschermen als het kostbaarste schouwtoneel van de evolutie. Luisteren naar onze diepste angsten is spiritueel werk!

Laten we eens kort kijken naar slechts één of twee van deze onbewuste angsten die onze energie om positief in actie te komen kunnen blokkeren of ondermijnen. Neem bijvoorbeeld de angst om controle te verliezen. Hier volgt een klein voorbeeld uit mijn eigen leven.

Angst om de controle te verliezen

Uit: *De Mens, Zichtbaar en Onzichtbaar*
afbeelding XIII: Intense woede

In de jaren negentig van de twintigste eeuw, toen Frankrijk onder de zeebodem nog kernbommen testte bij het atol Mururoa in de Stille Zuidzee – precies zo ver verwijderd van haar eigen oevers als zij kon komen – sloot ik me aan bij de campagne van Greenpeace om de Franse president Jacques Chirac ertoe te bewegen af te zien van zijn laatste ronde van deze kernproeven. Ik deelde honderden pamfletten uit in de straten van Parijs, schreef naar politici en nam deel aan protestmarsen. In alle weken dat ik aan het werk was overtuigde ik mezelf ervan dat president Chirac daadwerkelijk zou afzien van de kernproeven; ik geloofde onvoorwaardelijk dat we hem zouden kunnen overtuigen. Toen hoorde ik op een middag via de radio dat de eerste bom in de nieuwe ronde van proefnemingen tot ontploffing was gebracht. Ik was met stomheid geslagen. Ik stond als aan de grond genageld bij de radio. Plotseling welder woede in mij op: zo'n razernij had ik nog nooit eerder ervaren. Mijn hart ging als een razende te keer, mijn wangen stonden in vuur en vlam en ik vond mezelf staande boven mezelf en naar beneden kijkend.

Ik was zo geschokt door de kracht van deze woede dat ik niet gewoon kon moppen, mezelf toespreken en manen tot spirituele kalmte, tot loslaten en me niet bekommeren over de resultaten van mijn handeling, enzovoort. Ik werd eenvoudigweg *gedwongen* om naar binnen te kijken. Zo stond ik daar, nog aan de grond genageld, en ik luisterde echt naar wat er in mijn binnenste gaande was. Ik ontdekte dat wat er achter die woede lag zeer zeker niet een gerechtvaardigde verontwaardiging was. Dat wat de woede had aangewakkerd was de heel simpele ontdekking dat ik me in een wereld bevond die ik niet onder controle kon houden, een wereld van een zekere slechtheid waarover ik geen controle had. Dat was werkelijk beangstigend. Ik ben er zeker van dat de meesten van u dit op veel jongere leeftijd ontdekten dan ik.

Toen ik deze angst herkende, moest ik spontaan denken aan de gigantische machteloosheid die mensen moeten voelen wanneer een roekeloze chauffeur hun kind doodrijdt, de hulpeloosheid die mensen kunnen voelen als ze ontdekken dat hun geliefde een ernstige ziekte heeft gekregen, de kwetsbaarheid die zij voelen wanneer ze doordat ze oud zijn of ziek afhankelijk worden van andere mensen, soms onvriendelijke mensen. Toen mijn hart dat verband legde tussen mijn gevoel van controleverlies en de talloze situaties waarin mensen zich machteloos voelen, hulpeloos en kwetsbaar, toen ebde de woede in mij weg, zoals het getij aan de kust, en kwam weer terug als een kalme golf van mededogen. Ik besepte toen wat voor een beschermd leven ik had geleid en hoezeer, ja hoe immens anderen hulp nodig hebben en verdienen.

Onder het oppervlak van ons dienstbare zelf schuilen dus heel wat beangstigende zaken. Wanneer we betrokken zijn bij actieve dienst om het lijden van anderen te verlichten, kan de angst voor hartzeer, de angst om overweldigd te worden en te verdrinken in het verdriet over wat we allemaal om ons heen zien onze energie danig ondermijnen, en daarmee ook onze inzet. Het kan betekenen dat we als oesters zijn die zich openen, een bepaalde hoeveelheid pijn binnenlaten, en zich dan snel weer sluiten. We helpen op maandag- en donderdagmiddagen en dan komen we thuis, sluiten onze voordeur en slaken een zucht van verlichting. Als we op straat zijn vermijden we misschien de blik van bedelaars. We deinzen terug voor foto's over dieren mishandeling. Er zijn immers duizenden mensen die onze hulp en aandacht nodig hebben, miljoenen dieren die misbruikt worden, bossen die gekapt worden. Het is allemaal overweldigend, en diep binnenin ons fluistert een stemmetje 'Als ik al een antwoord kan vinden op al deze oproepen, hoe zal ik daarmee dan omgaan? Wat voor tijd zal er overblijven voor mezelf?' De druk die we onszelf opleggen om op alle aanvragen voor hulp te reageren is heel bedreigend voor het bestaan van het ik.

We kunnen al onze onderbewuste angsten niet laten verdwijnen door met een toverstokje te zwaaien. Het kan zijn dat we doorgaan met het laten ondermijnen van onze energie, door de angst te verdrinken in de immense grootte van onze taak, met de ellende en het verdriet van dat alles. Het kan best nog voorkomen dat we onze energie zien wegebben door een gevoel van machteloosheid tegenover zoveel verschrikkelijk onrecht. We kunnen blijven wegrennen voor die innerlijke leegte. Ik heb echter de indruk dat, steeds als we onderbewuste angsten gaan herkennen en ze, al is het maar heel even, onder ogen zien, een hoeveelheid spirituele energie die

ondergronds in ons stroomt vrij komt.

Ik ben Vic Hao Chin, Jr. zeer dankbaar voor zijn suggestie dat door te pogen theosofie te brengen in een veranderende wereld, door te trachten theosofie te *leven*, we een stap kunnen zetten, gewoon door eenvoudigweg te luisteren naar onze medeleden die hun dharma of plicht volgen in dienstbaarheid, en naar de pijn van allen die in nood zijn. We kunnen ons afstemmen op de complexe psychologische, sociale en economische factoren die een rol spelen bij tragische situaties en sociale kwesties. We kunnen luisteren naar de wijze activisten die vooroplopen bij hervormingen, en ten slotte kunnen we luisteren naar onze diepste angsten. Deze aandacht, dit afstemmen op al die verschillende niveaus, helpt ons een gevoel te krijgen voor de werkelijke toestand van de wereld. Het maakt ons attent op de werkelijk goede dingen die gebeuren in de samenleving. Het wijst ons op de enorm toenemende aantallen burgers die zich verenigen om de planeet te verdedigen, wat de media ook mogen beweren. Eenvoudig luisteren wijst ons de weg.

Hand in hand

Er zijn mensen die geloven dat als ieder van ons zorgt voor zijn eigen spirituele transformatie, de transformatie van de planeet vanzelf zal volgen. Ik geloof inderdaad dat die twee hand in hand gaan. Theosofie is een dynamische kracht voor zowel individuele als sociale transformatie. Ik heb een Ierse vriendin die een epigram, geschreven door Ashleigh Brilliant, aan de buitenkant op haar voordeur geprikt heeft: *Als ik niet thuis ben, aanvaardend wat ik niet kan veranderen, dan ben ik er waarschijnlijk op uitgetrokken om te veranderen wat ik niet kan aanvaarden.*

Theosofie spreekt over grenzeloze innerlijke bronnen waaruit we kunnen putten om op verstandige en snelle wijze te helpen de toekomst vorm te geven. Het is te laat om pessimistisch te zijn over onze veranderende wereld. We moeten gewoon de handen ineenslaan en rustig samen over de aarde wandelen, terwijl we geconcentreerd luisteren.

Uit: *The Theosophist*, december 2015

Vertaling: Louis Geertman

Overleden TVN leden

Op 26 mei 2017 is overleden mevrouw E.C. Jager-Langedijk uit Amersfoort
Zij was 86 jaar en lid sinds 1992.

Op 18 oktober 2017 is overleden de heer R. Linschoten uit Bilthoven
Hij was 90 jaar en lid sinds 1998.

Moge onze liefde en dankbaarheid hen begeleiden op hun verdere zielereis.